การศึกษาปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา*

A Study of Psychosocial Factors Related to Thai-Valued Behavior of Undergraduate Students

ฉัฐวีณ์ สิทธิ์ศิรอรรถ
Shuttawwee Sitsira-at
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Faculty of Humanity, Srinakharinwirot University, Thailand
E-mail: shuttawwee@gmail.com

Doi : 10.14456/jmcupeace.2017.3

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา และเพื่อทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 10 มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 1,297 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยการกำหนดสัดส่วน งานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเป็นสถิติในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และ จิตลักษณะตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน ภูมิคุ้มกันตน การประเมินแก่นแห่งตน การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร ปทัสฐานทางสังคม ทัศนคติต่อสินค้าไทย ความพร้อมนิยมไทย และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรม นิยมไทยได้ร้อยละ 53.6 ผลการวิจัยในกลุ่มรวมพบว่า ความพร้อมนิยมไทย เป็นตัวแปรทำนายอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ปทัสฐานทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยทางจิตสังคม; พฤติกรรมนิยมไทย; นักศึกษา

---

*ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. 2559
Received February 2, 2017; Accepted April 18, 2017.

Abstract

This research examines correlation between students' psychological traits, social situations, psychological states and Thai-valued behavior in undergraduate students, as well as their predictive percentage, of Thai-valued behavior. The sampling consists of 1,297 undergraduate students from 10 universities. The Stratified quota random sampling was used. Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regressions were used to hypothesis testing.

Results of the research found that the positively correlation between students' psychological traits, social situations, psychological states and Thai-valued behavior is statistically significant at .01. Future orientation and self-control, ego identity, psychological immunity, core-self-evaluation, Cultivated by families, role model, opening for information, social norm, attitude toward Thai product, behavioral intention to Thai-value, and perceived ease of shopping Thai product were the co-variance explanation of the Thai-valued behavior at 53.6 percent. Result of total sample indicated that behavioral intention to Thai-value was the first important predictor of Thai-valued behavior, followed by social norm, opening for information, and model of society.

Key words: Psychosocial Factors; Thai-Valued Behavior; Undergraduate Students

บทนำ

ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่แสดงถึงความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจ ประเทศไทยมีเอกลักษณ์ของชาติที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษซึ่งนับเป็นความภาคภูมิใจของผู้ที่มีความรักและหวงแหนในความเป็นชาติไทย แต่หากมีการรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติเข้ามาแทนวัฒนธรรมของไทยโดยไม่มีการพิจารณา เอกลักษณ์ของชาติและความเป็นไทยก็จะถูกทำลาย ความนิยมไทยซึ่งเป็นความภาคภูมิใจในความเป็นไทย จึงเป็นสิ่งที่คนไทยทุกคนต้องช่วยกันการสืบทอดและรักษาศิลปะวัฒนธรรมและประเพณีที่งดงามของไทยเพื่อป้องกันการถูกกลืนชาติโดยไม่รู้ตัว ความนิยมไทยที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นคนไทยยังคงเป็นปัญหาในสังคมที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในปัจจุบัน ผู้นำรัฐบาลจึงได้มีการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดย พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ออกแถลงการณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ “คืนความสุขให้คนในชาติ” เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2557 โดยกล่าวถึง “ค่านิยมไทย 12 ประการ” ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมให้เป็นค่านิยมหลักในสังคมไทย เพื่อสร้างประเทศไทยให้เข้มแข็ง และสร้างมาตรฐานที่ดีในสังคมไทย โดยมุ่งหวังสร้างประเทศไทยในอนาคตให้เข้มแข็ง การที่ประเทศไทยจะเข้มแข็งได้ ต้องมีคนในชาติที่เข้มแข็งก่อน ซึ่งแน่นอนว่าตามประกาศดังกล่าวมีค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนิยมไทย คือ ข้อ 1 การมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความศรัทธา หวงแหน ปกป้องย่องความเป็นชาติไทย ยึดมั่นในศาสนา และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ข้อ 5 รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม หมายถึง เรียนรู้ ปฏิบัติตน และเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ การสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีไทยอันดีงามด้วยความภาคภูมิใจ ด้วยการเรียนรู้วัฒนธรรมไทยและปฏิบัติตามได้ ข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่ หมายถึง การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ และกฎหมาย มีความเคารพนอบน้อมและให้เกียรติผู้ใหญ่ โดยแสดงกิริยาที่เหมาะสมมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ข้อ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ถ้าเหลือก็แจกจ่ายนั่นคือการมีภูมิคุ้มกันที่ดี (Thairath Online, 2015)

ที่ผ่านมาคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (Cultural Thai Nation Committee, 1998) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของกระแสการเปลี่ยนแปลงที่ไหลเข้าสู่วิถีชีวิตและสังคมไทย ซึ่งมีทั้งสิ่งที่มีคุณค่าและด้อยคุณค่าปะปนกันอยู่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับวัฒนธรรมไทยมีทั้งทางบวกและทางลบ ขึ้นอยู่กับว่าคนไทยและสังคมไทย จะมีความสามารถในการเลือกสรรกลั่นกรองมากน้อยเพียงใดเป็นสำคัญ หากรู้จักเลือกสรรกลั่นกรองเอาสิ่งที่ดีงามมาประยุกต์ใช้กับสังคมไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก็ย่อมนำประเทศไปสู่การพัฒนา แต่ถ้าไม่รู้เท่าทัน เลือกเอาสิ่งที่ไม่เหมาะสมก็อาจก่อให้เกิดวิกฤตขึ้นในสังคมไทยได้ด้วยเช่นเดียวกัน เครื่องบ่งชี้ที่แสดงว่าคนไทยกำลังได้รับอิทธิพลจากสินค้าภายนอกประเทศ เช่น การใช้สินค้านำเข้าจากต่างประเทศ การนิยมเดินทางไปซื้อสินค้าต่างประเทศ หรือการนิยมใช้สินค้าเลียนแบบดาราต่างประเทศ งานวิจัยที่ศึกษาอิทธิพลของสังคมตะวันตก (Areeyawinyu & Niyomtum, 1987; Jatupornpipat, 1985) และสังคม

ตะวันออก (Thanompanyarak, 2008) พบว่า ปัจจุบันคนไทยมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากค่านิยมของสังคมไทยในอดีต ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสังคมตะวันตก เช่น พฤติกรรมการแสดงความรักด้วยการโอบกอด หรือ จูบกันในที่สาธารณะ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน การแสดงออกเช่นนี้ถือเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีไทย คนไทยบางกลุ่มก็ได้รับอิทธิพลจากสังคมตะวันออกด้วยการเลียนแบบทางวัฒนธรรม โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมนิยมรับประทานอาหาร ท่องเที่ยว ใช้ภาษา และแต่งกาย ตามแบบนักร้อง ดารา จากการชมละคร หรือภาพยนตร์จากประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าการเลียนแบบวัฒนธรรมเกาหลีทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางลบกับความนิยมสินค้าไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นคนสำคัญกลุ่มหนึ่ง ที่มีโอกาสรับวัฒนธรรมต่างประเทศค่อนข้างมาก แล้วก็จะแสดงออกด้วยการมีพฤติกรรมซื้อสินค้าจากต่างประเทศที่มีราคาแพง แต่นิสิตนักศึกษาของไทยส่วนใหญ่ยังไม่สามารถหารายได้ด้วยตนเอง จึงสร้างความเดือนร้อนให้แก่ผู้ปกครอง กฤติกา ลีลาพตะ (Leelapata, 2001) ได้ให้นักศึกษาจำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามปลายเปิดแบบรายงานตนเอง (Self-report) ร่วมกับการสัมภาษณ์ และการสังเกตพฤติกรรม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ อยากให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและสนับสนุนในเรื่องการใช้สินค้าไทยให้มากขึ้น เพราะจะได้เป็นการช่วยประเทศชาติ แต่นักศึกษาบางส่วนก็ได้ให้ข้อมูลว่าตนเองไม่นิยมใช้สินค้าไทย แต่จะนิยมซื้อสิ่งของที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพราะทำให้รู้สึกว่าเป็นคนทันสมัย

การวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสาเหตุภายในและสาเหตุภายนอกที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนิยมไทย ซึ่งประกอบด้วย การใช้สินค้าไทย การดำรงความเป็นคนไทย และการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ซึ่งผลการวิจัยนี้สามารถนำเสนอแนวทางการพัฒนาจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์ และสถานการณ์ของนักศึกษาเพื่อให้มีพฤติกรรมนิยมไทย เพราะเป็นนิสิตนักศึกษา เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติที่จะต้องเป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทยให้คงอยู่ต่อไป

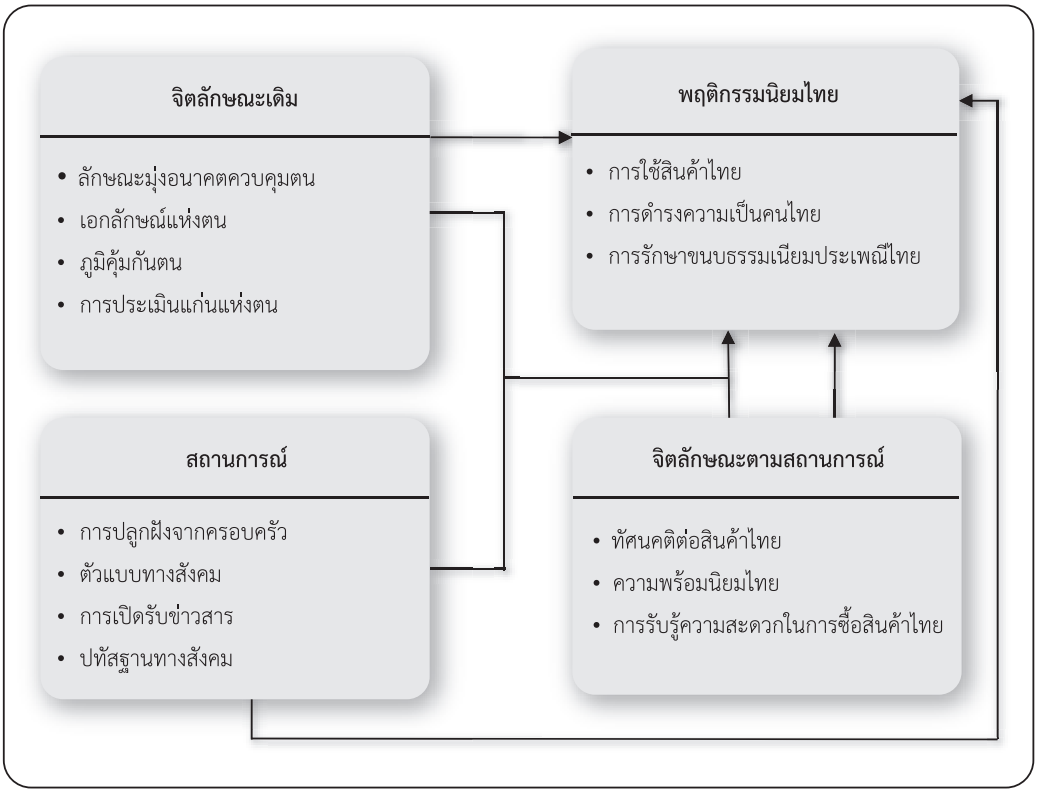
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา

2. เพื่อทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้แนวทางการวิจัยจากการศึกษา ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Bhanthumnavin, 2016) ที่อธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่ดีงามของมนุษย์ คือ พฤติกรรมของคนดี และคนเก่ง พฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวบุคคล รวมทั้งอธิบายว่าสาเหตุทางจิตใจที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์นั้นมีอะไรบ้าง‰เมื่อนำทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมมาใช้ทำความเข้าใจพฤติกรรมนิยมไทย จึงสามารถอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมนิยมไทย ว่ามีทั้งสาเหตุจากพื้นฐานทางจิตใจที่เป็นจิตลักษณะเดิม สาเหตุภายนอกจากการเรียนรู้ทางสังคม และจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปรไปตามสถานการณ์ ซึ่งสาเหตุเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ดังกรอบแนวคิดการวิจัยต่อไปนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา

2. จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน ภูมิคุ้มกันตน และการประเมินแก่นแห่งตน สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาได้

3. สถานการณ์ ได้แก่ การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร และปทัสฐานทางสังคม สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาได้

4. จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ทัศนคติต่อสินค้าไทย ความพร้อมนิยมไทย และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาได้

5. จิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาได้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดของรัฐ กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยจาก 5 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 10 มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ความเพียงพอในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สมการเชิงโครงสร้าง (Wiratchai, 1999) สำหรับการออกแบบการสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิโดยการกำหนดสัดส่วน ดังนี้ ชั้นที่ 1 ภูมิภาค (จำนวน 5 ภูมิภาค) ชั้นที่ 2 มหาวิทยาลัย (ภูมิภาคละ 2 มหาวิทยาลัย รวม 10 แห่ง) ชั้นที่ 3 สาขาวิชา (ได้แก่ สาขามนุษยศาสตร์-สังคมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์) ชั้นที่ 4 ชั้นปี (สาขาวิชาละ 2 ชั้นปี คือ ปี 3 และ ปี 4) รวม 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 200-300 คน รวมทั้งสิ้นอย่างน้อยประมาณ 1,200 คน ในการวิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลได้ทั้งสิ้น 1,657 คน เป็นกลุ่มทดลองหาคุณภาพแบบวัด (tryout) จำนวน 203 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่ได้มีการคัดแบบวัดที่ตอบคำถามเกี่ยวกับตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้สมบูรณ์ ทำให้เหลือเพียง 1,297 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ แบบวัดพฤติกรรมนิยมไทย แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม แบบวัดกลุ่มสถานการณ์ แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ และแบบวัดกลุ่มชีวสังคมภูมิหลัง มีทั้งแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่ พฤติกรรมนิยมไทย ทัศนคติต่อสินค้าไทย ความพร้อมนิยมไทย การรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร และ ปทัสฐาน-

ทางสังคม ส่วนแบบวัดที่นำมาปรับปรุง ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน ภูมิคุ้มกันตน ประเมินแก่นแห่งตน แต่ละข้อมีมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” ผู้วิจัยนำแบบวัดทุกฉบับไปทดสอบกันนักศึกษาจำนวน 203 คน แบบวัดทุกฉบับได้ทำการวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination) อยู่ระหว่าง 3.764 ถึง 10.894 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนข้อนั้นกับคะแนนรวมที่ไม่มีข้อนั้น (Item-total correlation) อยู่ระหว่าง 0.264 ถึง 0.729 มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดแต่ละฉบับอยู่ระหว่าง 0.725 ถึง 0.905 เมื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ปรากฏว่าโมเดลการวัดของทุกตัวแปรมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วางแผนดำเนินการเก็บข้อมูล และติดต่อผู้ประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. เตรียมเอกสารชี้แจง เอกสารแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย และแบบวัด
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และวิธีตอบให้ก่อนลงมือทำแบบวัด แล้วคัดเลือกแบบวัดฉบับที่มีคำตอบสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ถึง 5

ผลการวิจัย

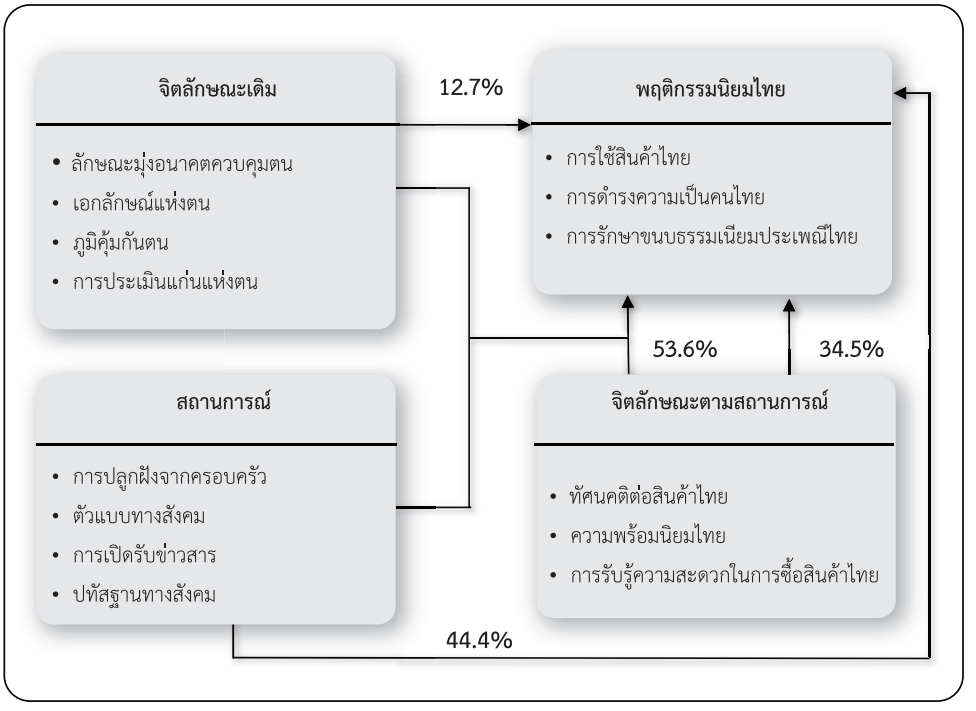
ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานเพื่อตอบคำถามวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน (FS) เอกลักษณ์แห่งตน (EG) ภูมิคุ้มกันตน (SP) และการประเมินแก่นแห่งตน (CSE) สถานการณ์ ได้แก่ การปลูกฝังจากครอบครัว (FA) ตัวแบบทางสังคม (MO) การเปิดรับข่าวสาร (IN) และปทัสฐานทางสังคม (SN) จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ทัศนคติต่อสินค้าไทย (ATT) ความพร้อมนิยมไทย (BI) และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย (PE) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมนิยมไทย (TBeh) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ดังตารางต่อไปนี้

ตัวแปร	FS	EG	SP	CSE	FA	MO	IN	SN	ATT	BI	PE
TBeh	.180**	.326**	.190**	.300**	.496**	.501**	.549**	.088**	.468**	.576**	.373**
FS		.648**	.691**	.371**	.465**	.352**	.380**	.647**	.485**	.492**	.620**
EG			.688**	.638**	.479**	.417**	.408**	.489**	.433**	.476**	.543**
SP				.575**	.419**	.392**	.336**	.578**	.454**	.458**	.592**
CSE					.347**	.302**	.325**	.274**	.278**	.328**	.372**
FA						.559**	.523**	.500**	.544**	.622**	.597**
MO							.538**	.382**	.478**	.580**	.518**
IN								.326**	.517**	.599**	632**
SN									.541**	.548**	.632**
ATT										.900**	.632**
BI											.651**

**p > .01

2. เพื่อทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ ผู้วิจัยทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) ทั้งชนิดโดยรวม (Enter) และเป็นขั้น (Stepwise) พบผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ถึงข้อที่ 5 ดังภาพและตารางต่อไปนี้

จากภาพผลการวิจัยพบว่าจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้ ร้อยละ 53.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อแยกวิเคราะห์แต่ละกลุ่มตัวแปรพบว่า กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ประกอบด้วย ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน ภูมิคุ้มกันตน และการประเมินแก่นแห่งตน สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้ร้อยละ 12.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ประกอบด้วย การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร และปทัสฐานทางสังคม สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้ร้อยละ 44.4 และกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ประกอบด้วย ทัศนคติต่อสินค้าไทย ความพร้อมนิยมไทย และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้ร้อยละ 34.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อวิเคราะห์ลำดับการทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาครั้งละกลุ่มตัวแปร และวิเคราะห์รวมทุกตัวแปร ผลการวิจัยพบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ เอกลักษณ์แห่งตน การประเมินแก่นแห่งตน และภูมิคุ้มกันตน สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ สถานการณ์ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร การปลูกฝังจากครอบครัว ปทัสฐานทางสังคม และตัวแบบทางสังคม สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามลำดับ จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ความพร้อมนิยมไทยสามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับแรก และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับรองลงมา และเมื่อวิเคราะห์รวมทุกตัวแปร พบว่า ความพร้อมนิยมไทยสามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับแรก ปทัสฐานทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร ปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การประเมินแก่นแห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน และภูมิคุ้มกันตน สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับรองๆ ลงมา ดังตารางต่อไปนี้

กลุ่มปัจจัยเชิงสาเหตุ	ตัวแปร	R^2 %	ตัวทำนาย	β
จิตลักษณะเดิม	1-4	12.7	2, 4, 3	.287, .182, -.112
สถานการณ์	5-8	44.4	7, 5, 8, 6	.341, .318, -.276, .245
จิตลักษณะตามสถานการณ์	9-11	34.5	10, 9	.813, -.264
รวมทุกตัวแปร	1-11	53.4	10, 8, 7, 5, 6, 4, 1, 2, 3	.429, -.357, .208, .206, .145, .080, -.071, .091, -.063

หมายเหตุ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ 11 ตัวแปร แทนด้วยตัวเลขดังนี้ 1 = ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน, 2 = เอกลักษณ์แห่งตน, 3 = ภูมิคุ้มกันตน, 4 = การประเมินแก่นแห่งตน, 5 = การปลูกฝังจากครอบครัว, 6 = ตัวแบบทางสังคม, 7 = การเปิดรับข่าวสาร, 8 = ปทัสฐานทางสังคม, 9 = ทัศนคติต่อสินค้าไทย, 10 = ความพร้อมนิยมไทย, 11 = ความสนใจ

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลจากข้อค้นพบของการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์กับพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษา จากวัตถุประสงค์การวิจัยดังกล่าวพบผลการวิจัยดังนี้

จากผลการวิจัยที่พบว่า จิตลักษณะเดิม ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน เอกลักษณ์แห่งตน ภูมิคุ้มกันตน และการประเมินแก่นแห่งตน สถานการณ์ ได้แก่ การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร และปทัสฐานทางสังคม จิตลักษณะตามสถานการณ์ ได้แก่ ทัศนคติต่อสินค้าไทย ความพร้อมนิยมไทย และการรับรู้ความสะดวกในการซื้อสินค้าไทย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมนิยมไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าทุกตัวแปรในงานวิจัยนี้ ทั้งสาเหตุจากพื้นฐานทางจิตใจที่เป็นจิตลักษณะเดิม สาเหตุภายนอกจากการเรียนรู้ทางสังคม และจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปรไปตามสถานการณ์ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพฤติกรรมนิยมไทย ผลการวิจัยนี้เป็นไปตามทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Bhanthumnavin, 2016) ที่อธิบายถึงสาเหตุของพฤติกรรมดีงามของมนุษย์ คือ พฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจที่ติดตัวบุคคล สถานการณ์ต่างๆ ที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย รวมทั้งสาเหตุทางจิตใจที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์‰ดังนั้นพฤติกรรมนิยมไทยซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนดีจึงพบผลการวิจัยที่สอดคล้องกับทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ 2 เพื่อทำนายพฤติกรรมนิยมไทยในนักศึกษาโดยใช้ตัวแปรจิตลักษณะเดิม สถานการณ์ และจิตลักษณะตามสถานการณ์ จากวัตถุประสงค์การวิจัยดังกล่าวพบผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิเคราะห์ลำดับการทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาครั้งละกลุ่มตัวแปร และวิเคราะห์รวมทุกตัวแปร วิจัยพบการวิจัยที่สำคัญดังนี้ ความพร้อมนิยมไทยสามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับแรกเมื่อวิเคราะห์พร้อมกันทุกตัวแปรและเมื่อวิเคราะห์เฉพาะกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ ดังนั้นความพร้อมนิยมไทยเป็นปัจจัยสาเหตุที่สำคัญของการมีพฤติกรรมนิยมไทย แสดงว่านักศึกษามีแนวโน้มหรือมีความพร้อม (Behavioral intention) ที่จะซื้อสินค้าและบริการของไทย ตลอดจนพร้อมสนับสนุนบุคคลใกล้ชิดให้มีความรู้สึกต่อสินค้าและบริการของไทยเช่นเดียวกันตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาพร้อมที่จะแสดงความชื่นชม สนับสนุน เห็นคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี ซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมไทย ภาคภูมิในการเป็นคนไทย และพร้อมจะนิยมชมชอบในสิ้นค้าและบริการของไทย ซึ่งความนิยมไทยนั้นมีคุณค่าและมีความสำคัญต่อประเทศชาติและคนในชาติ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ลักษณะชาตินิยม (Nationalism) คือ การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการรักนับถือคนไทยและชาติไทย ปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย รู้ความสำคัญและให้ความ

เคารพชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามคนไทยและชาติไทย ไม่เห็นชาติอื่นดีกว่าชาติไทย เป็นตัวแปรลำดับแรกของกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่ทำนายพฤติกรรมการใช้สินค้าไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sitsira-at, 2010, 2012)

การเปิดรับข่าวสาร สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับแรกในกลุ่มตัวแปรสถานการณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทุกวันนี้ทุกๆ คนให้ความสนใจ ให้ความสำคัญและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย ดังนั้นหากมีการรณรงค์หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการส่งเสริมเกี่ยวกับความนิยมไทยไม่ว่าจะเป็นสินค้าและบริการ สถานที่ท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมประเพณี ผ่านช่องทางต่างๆ ก็ยิ่งทำให้เป็นที่สนใจของสังคม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาพร ปาละลักษณ์ (Palaluk, 1998) ที่พบว่าการเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคสินค้าไทย

เอกลักษณ์แห่งตน สามารถทำนายพฤติกรรมนิยมไทยของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นลำดับแรกในกลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเอกลักษณ์แห่งตน เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลที่มีการตระหนักรู้ในบทบาทของตนเอง รู้จักและเข้าใจตนเองว่าตนเป็นคนอย่างไร ยอมรับความแตกต่างของตนและผู้อื่น มีความเชื่อ มีค่านิยมและที่เป็นของตนเอง มีการแสดงบทบาทอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถปรับตัวได้เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง (Rice, 1996)

สรุป

พฤติกรรมนิยมไทย (Thai-Valued Behavior) เป็นพฤติกรรมดีงามของคนไทย แสดงออกโดย 1) การใช้สินค้าไทย คือ การซื้อ การใช้สินค้าและบริการของไทยในชีวิตประจำวัน การให้ความ สำคัญ การสั่งสอน ชักชวน และสนับสนุนให้คนใกล้ชิดใช้สินค้าไทยและบริการของไทยในชีวิตประจำวัน 2) การดำรงความเป็นคนไทย เป็นการประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการรักนับถือคนไทยและชาติไทย ปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย รู้ความสำคัญและให้ความเคารพชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ตลอดจนไม่ดูหมิ่นเหยียดหยามคนไทยและชาติไทย ไม่เห็นชาติอื่นดีกว่าชาติไทย และ 3) การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย เป็นการอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย รู้จักและชื่นชมในศิลปกรรมแบบไทย เห็นความสำคัญและร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ วันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เข้าร่วมกิจกรรมหรือร่วมประเพณีที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมและวิถีชีวิตแบบไทย เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง การทำบุญและการบริจาคในวันสำคัญๆ พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนมีสาเหตุจากพื้นฐานทางจิตใจ สาเหตุภายนอกจากการเรียนรู้ทางสังคม และจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปรไปตามสถานการณ์ จากผลการวิจัยพบว่าความพร้อมนิยมไทยเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมนิยมไทยและพร้อมที่จะสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทยให้คงอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยที่พบว่า ความพร้อมนิยมไทย ปทัสฐานทางสังคม การเปิดรับข่าวสาร การปลูกฝังจากครอบครัว ตัวแบบทางสังคม เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งหากครอบครัว สถาบันการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมไทย ได้ช่วยกันรณรงค์ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ ก็จะช่วยให้นักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนคนรุ่นใหม่ รวมทั้ง บุคคลในสังคมมีการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีไทย มีการประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการปกป้องยกย่องความเป็นชาติไทย มีพฤติกรรมการซื้อการใช้สินค้าและบริการของไทยในชีวิตประจำวัน ทั้งยังเป็นส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นไทยให้คงอยู่สืบไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

อาจทำการวิจัยเชิงทดลองโดยนำผลการวิจัยที่พบว่าสาเหตุที่เป็นปัจจัยภายนอกซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม คือ สถานการณ์ และจิตลักษณะที่เปลี่ยนแปรไปตามสถานการณ์ล้วนเป็นตัวแปรทำนายลำดับแรกๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมพฤติกรรมนิยมไทย ดังนั้นอาจสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมความพร้อมนิยมไทย และ/หรือรณรงค์ให้สังคมมีการตระหนักและเห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ไทย และ/หรือประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยว ความงดงามของวัฒนธรรม ศิลปะและประเพณีต่างๆ ของไทย โดยศึกษาผลของการทดลองเหล่านี้ว่าจะช่วยส่งเสริมให้มีนักศึกษามีพฤติกรรมนิยมไทยเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจนำไปขยายผลในการศึกษาวิจัยกับบุคคลในกลุ่มอื่นๆ ต่อไป

References

Areeyawinyu, P. & Niyomtum, S. (1987). *Factors Related to Thai Patriotism of Mathayom Students.* Bangkok: Cultural Thai Nation Committee, Ministry of Education.

Bhanthumnavin, D. (2016). *Behavioral Science Research to Development of Individuals and Society*. Bangkok : Book Publishing in "Four Decades in the Shade of a Ethical Theory." November 25, 2016, at Rama Garden Hotel.

Cultural Thai Nation Committee. (1998). *Original Plan: Descend Thai Culture to Development*. (1999-1998). Bangkok: Department of Cultural Thai Nation.

Jatupornpipat, S. (1985). *Conformation Western culture of teenagers in Bangkok*. Bangkok: Faculty of Education, Ramkamhang University.

Leelapata, K. (2001). *A Study of Thai Patriotism and Its Nurture Among Srinakharinwirot University Students*. Master's Project M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.

Palaluk, S. (1998). *Behavioral Exposure and Knowledge, Attitude and Behavior of the Consuming Thai Product Behavior of Thai Working Women in Bangkok.* Master of Art. Graduate School, Chulalongkorn University.

Rice, P. F. (1996). *The Adolescent: Development, Relationship and Culture*. (8th ed.). New Jersey: Prentice – Hall.

Sitsira-at, S. (2010). *A Study of Psychosocial Factors Related to Consuming Thai Product Behavior in Thai Undergraduate Students.* Bangkok: Srinakharinwirot University.

Sitsira-at, S. (2012). A Study of Psychosocial Factors Related to Consuming Thai Product Behavior in Thai Undergraduate Students. *Journal of Psychology Association of Thailand*, 18(1), 97-109.

Thanompanyarak, K. (2008). *A study of Thai Patriotism, Korea Culture Imitation and Social Environtment in Thai Adolescence*. Master's Project, M.Ed. (Development Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.

Thairath Online. (2015). 12 Thai Values. Search on 23 January 2016 from http://www.thairath.co.th/content/475945

Wiratchai, N. (1999). *Model lisrel: Statistical Analysis for Research*. (3rd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.